

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ДРАГАН МАНЧОВ”
гр. Пловдив; пк 4001; ул. „Чемшир“ № 11;
☎ 032643014 – Директор, канцелария
e-mail: office@draganmanchov.info
www.draganmanchov.info

Утвърждавам

Директор:.....

/Десислава Стаменова /

ПРАВИЛНИК

***ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ
НА ОБУЧЕНИЕ И ТРУД***

ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2021/2022 ГОДИНА

Правилникът е приет от Педагогическия съвет на училището с Протокол № 10/08.09.2021 г. и утвърден от директора със заповед №РД-10-834/09.09.2021 г.

ГЛАВА ПЪРВА

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Здравословните и безопасни условия на обучение и труд се регламентират в Кодекса на труда, КЗОО, Закона за здравословни и безопасни условия на труд, ДВ брой 124/23.12.1997 г., изм. и доп. бр. 25/16.03.2001 г., Закона за МВР, ДВ бр. 125/19.12.1997 г., изм. бр. 45/30.04.2002 г., Инструкцията за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета на МОН от 5 юли 1996 г., Указание на МОН по прилагане на Инструкцията за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета по отношение на инструктажите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана от 17.01.1997 г. и всички действащи подзаконовни актове, отрасли и ведомствени правила за здравословни и безопасни условия на труд, съответстващи на дейността им, Указание на МОН за осигуряване на здравословни и безопасни условия на обучение и труд в детските градини, училищата и обслужващите звена от 2002-2003 г. /Приложение №7/.

2. Правилникът е разработен въз основа на посочените нормативни документи и осигурява основните изисквания за предотвратяване на трудови злополуки и заболявания на учениците и работещите в училището в процеса на урочната, извънурочната и извънкласната работа с учениците или като следствие от тях.

ГЛАВА ВТОРА

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ

ЧЛ. 1. ДИРЕКТОРЪТ:

Ал. 1. Осигурява прилагането и спазването на настоящия Правилник и действащите правилници и норми по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана и заповедите на МОН.

Ал. 2. Осъществява взаимодействие и координация с органите на МТГС, МЗ, МВР, МОН и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасни условия на обучение и труд.

Ал. 3. Организира регистрирането, отчитането и анализирането на злополуките и професионалните заболявания по установения в Република България ред.

Ал. 4. Уведомява незабавно ИО на МОН, РИ на труда, органите на МВР, Прокуратурата и Гражданска защита в случаите на тежки или със смъртен изход злополуки или тежки аварии.

Ал. 5. Налага дисциплинарни наказания на учители, служители и ученици, извършили нарушения на правилата по безопасност на труда и ППО.

Ал. 6. В края на учебната година анализира пред ПС Безопасността на обучението и труда в училище и набелязва мерки за подобряването им.

Чл. 2. ЗАМЕСТНИК-ДИРЕКТОРЪТ:

Ал. 1. Осъществява ежеседмичен контрол в учебните стаи и кабинети във връзка със санитарно-хигиенното състояние и учебната база.

Ал. 2. Изисква от класните ръководители информация за здравния статус на учениците в началото на учебната година и организира предоставянето ѝ на медицинското лице.

Ал. 3. Изисква от учителите по домашен бит и техника, ДТИ, технологии, технологии и предприемачество, физическо възпитание и спорт, физика и астрономия, химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование и информационни технологии да провеждат начален инструктаж, инструктаж на работното място, периодичен и извънреден инструктаж с учениците.

Ал. 4. Организира извършване оценка на риска и профилактични прегледи на учителите и служителите.

Ал. 5. Разработва инструктажа за безопасни условия на обучение и труд и организира провеждането им с учителите, служителите и учениците.

Чл. 3. УЧИТЕЛЯТ; УЧИТЕЛЯТ–ЦОУД:

Ал. 1. Носи отговорност за живота и здравето на учениците, които обучава в училище и с които провежда извънкласни дейности, зелени училища, екскурзии, летен отдих. При биенето на първия звънец е в класната стая, при учениците, с които има час.

Ал. 2. Упражнява контрол и взискателност спрямо учениците за спазване на правилата и нормите за безопасност и ППО в училището – в учебните часове и междучасието.

Ал. 3. Осигурява спазването и прилагането на държавните стандарти по безопасност, хигиена на труда и ППО при усвояване на нови апарати и съоръжения в учебните кабинети (компютърен кабинет, кабинети по физика, химия, биология).

Ал. 4. При всяка злополука уведомява веднага директора на училището.

Ал. 5. Организира анализирането на всяка злополука, да предприеме съответните мерки за премахване на първопричините, които са я предизвикали.

Ал. 6. Учителите по домашен бит и техника, ДТИ, технологии, технологии и предприемачество физическо възпитание и спорт, физика и астрономия, химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование и информационни технологии извършат начален инструктаж, инструктаж на

работното място, периодичен и извънреден инструктаж на учениците и го отразят в Книга на инструктажа.

Ал. 7. Сигнализира своевременно директора, заместник-директора и охраната, ако в района на училището забележи непознати и съмнителни лица, както и предмети с неустановен характер в класната стая, в която преподава.

Ал. 8. При авария, природно бедствие и заплаха от терористичен акт организира евакуацията на учениците по плана за евакуация.

Ал. 9. Извежда учениците извън училище само с разрешение и след заповед на директора, след проведен инструктаж за безопасност на движението срещу подпис на всеки ученик и писмено съгласие от родителя.

Ал. 10. При провеждане на извънучилищни дейности взема и връща учениците в училище. При предвиждането им като пешеходци или пътници в транспортни средства изисква опазване на правилата на движение.

Чл. 4. УЧИТЕЛЯТ се грижи за собствената си безопасност, като не извършва дейности с опасни за него последици.

Чл. 5. УЧИТЕЛИТЕ по химия и физика използват изрядни технически съоръжения.

Чл. 6. УЧИТЕЛЯТ – ЦОУД:

Ал.1 Създава позитивна учебна среда.

Ал. 2. Възпитава диалогичност и толерантност в общуването между учениците, умения за мирно решаване на конфликти и спорове.

Ал. 3. Спазва педагогическата етика, правата и свободата на учениците.

Ал. 4. Носи отговорност за здравето, живота и безопасността на учениците по време на обучението им в полуинтернатната група.

Ал. 5. В случай на инцидент с ученик незабавно информира директора, след като е предприел необходимите мерки.

Ал. 6. Учителят – ЦОУД се грижи за собствената си безопасност.

Чл. 7. КЛАСНИЯТ РЪКОВОДИТЕЛ запознава учениците с Правилника за безопасни условия на възпитание, обучение и труд и с произтичащите от него задължения.

Ал. 1. Изгражда навици и норми на поведение у учениците за спазване на правилата за безопасност и ППО за адекватно поведение при заплаха от терористичен акт.

Ал. 2. В часа на класа провежда предвидените за възрастовата група занятия по охрана на труда, ППО и защита при природни и други бедствия и аварии.

Ал. 3. Запознава учениците със задълженията им по този правилник, провежда начален, периодичен и извънреден инструктаж и го отразява в Книгата на инструктажа.

Чл. 8. ГЛАВНИЯТ ДЕЖУРЕН УЧИТЕЛ изпълнява задължения, свързани с осигуряване безопасна среда за обучение.

Ал. 1. Идва в училище 30 минути преди учебните занятия и проверява състоянието на класните стаи, кабинетите, учебната сграда. При констатиране на непознати вещи, пакети, прахообразни вещества да информира незабавно директора, заместник-директора и охраната.

Ал. 2. Организира дежурство на учениците от класа си на входовете на сградата, фойетата и коридорите.

Ал. 3. Организира строяването и въвеждането на учениците за първия учебен час.

Ал. 4. Контролира общото състояние на училището, хигиената и предотвратява рискови ситуации, свързани със здравето и живота на децата.

Ал. 5. Осъществява дежурството, независимо от броя на часовете си за деня.

Чл. 9. ДЕЖУРНИЯТ УЧИТЕЛ:

Ал. 1. Изпълнява указанията на главния дежурен учител и го информира за нередности на етажите и на двора.

Ал. 2. Дежури във фойето и коридора на етажа всяко междучасие до биенето на звънеца за влизане в час.

Ал. 3. Упражнява контрол и възискателност спрямо учениците за спазване на Правилника на училището и Правилника за здравословни и безопасни условия на обучение и труд и взема своевременно педагогическо решение по всяко нарушение. За по-сериозни такива уведомява директора.

Ал. 4. Осъществява дежурството, независимо от броя на часовете си за деня.

Чл. 10. УЧЕНИЦИТЕ СА ДЛЪЖНИ:

Ал. 1. Да се разписват в Книгата за инструктажи, с което удостоверяват, че са им известни правилата за здравословни и безопасни условия на обучение и труд.

Ал. 2. Стриктно да спазват правилата, посочени във всички инструктажи, които се провеждат в училище.

Ал. 3. Да не влизат в класните стаи, кабинетите и физкултурния салон без учител.

Ал. 4. Да не напускат района на училището, когато имат свободен час.

Ал. 5. При отстраняване от час да се явяват при заместник-директора или директора на училището.

Ал. 6. Задължително да напускат учебните помещения през голямото междучасие.

Ал. 7. Да не влизат в хранилищата по физика и астрономия, химия и опазване на околната среда и биология и здравно образование.

Ал. 8. Да не пипат ел. уреди и инсталации.

Ал. 9. Да не се навеждат от прозорци и парапети.

Ал. 10. Да се движат вдясно по стълбища и коридори.

Ал. 11. Да се пазят от отварящи се врати.

Ал. 12. Да не стъпват по чинове, маси и столове.

Ал. 13. Да не се опират на отоплителни тела и тръби.

Ал. 14. Да не се движат в близост до сградата в обсега на падащи стъкла и предмети.

Ал. 15. Да не се качват по дървета и решетки на прозорци.

Ал. 16. Да използват спортните съоръжения в училищния двор само в присъствието на учителя по физкультура. Ако топката прескочи оградата, да следват указанията на учителя.

Ал. 17. Да не играят с топка в централната част на училищния двор.

Ал. 18. При повреда на училищната материална база, застрашаваща здравето и живота, да сигнализират своевременно в дирекцията.

Ал. 19. При злополука или рискова ситуация своевременно да съобщават на най-близкостоящият учител, за да се вземат бързи мерки за спасяване здравето и живота на пострадалия.

Ал. 20. Да не тичат и да не вдигат шум в класната стая и при движение по коридорите.

Ал. 21. Да изпълняват стриктно указанията на учителите по домашен бит и техника, физическо възпитание и спорт, химия, физика, биология и информационни технологии, за да не възникне опасност за здравето и живота на всеки ученик.

Ал. 22. Да решават междуличностни конфликти с мирни способности и да търсят помощта на учител или педагогическия съветник.

Ал. 23. При спиране на тока (когато учебните занятия се провеждат следобед) да напускат класната стая под ръководството на учителя.

Ал. 24. При възникване на пожар или други природни бедствия, при заплаха от терористичен акт:

т. 1. Да напускат училищната сграда под ръководство на учителя без паника и без да тичат. Това би имало опасни последици.

т. 2. Да изпълняват указанията на учителя за действия при евакуация.

Ал. 25. При участие в извънкласни и извънучилищни дейности да спазват правилата за безопасно движение:

т. 1. Да напускат училището и се връщат с учителя.

т. 2. При пресичане на пътни платна да се движат по пешеходните пътеки, съблюдавайки светофара.

Ал. 26. По път за училище и обратно да бъдат бдителни и да изпълняват правилата за безопасно движение.

Ал. 27. При потенциална заплаха за живота им и за живота на други ученици да се обърнат към охраната, учителите, служителите, ръководството на училището.

Ал. 28. Да ползват мокри кърпички след пипане на опасни за здравето предмети.

Ал. 29. Да мият със сапун ръцете си преди хранене и след ползване на тоалетна.

Чл. 11. ДЕЖУРНИТЕ УЧЕНИЦИ СА ДЛЪЖНИ:

Ал. 1. Да идват в училище 10 минути преди учебните занятия и да дежурят на определените съвместно с класния ръководител места.

Ал. 2. Да изпълняват указанията на главния дежурен учител и да го информират за нередности.

Ал. 3. При рискова ситуация да се обръщат към близкостоящия учител и изпълняват указанията му.

Ал. 4. Дежурните учители по класове отговарят за реда в класните стаи.

Чл. 12. ЧИСТАЧКИТЕ ОБЕЗПЕЧАВАТ:

Ал. 1. Почистване и поддържане на учебните помещения, коридорите, санитарните възли и училищния двор съобразно санитарно-хигиенните изисквания.

Ал. 2. Почистват класните стаи, кабинетите два пъти дневно, тоалетните след всяко междучасие, двора – два пъти – по веднъж в учебна смяна.

Ал. 3. Проветряват учебните помещения и предотвратяват евентуално чупене на стъкла.

Ал. 4. По време на учебните часове стоят на етажите и сигнализират за нарушения и рискови ситуации в районите, за които отговарят. Сигнализират своевременно директора и заместник-директора ако констатират в класните стаи вещи, пакети, прахообразни вещества в шкафове, кошчета, тоалетни.

Чл. 13. ЧИСТАЧКИТЕ се грижат за собствената си безопасност и безопасността на лицата, които биха могли да пострадат при извършваната от тях дейност.

Ал. 1. Не предприемат по своя инициатива работа, с която не са запознати и не им е възлагана.

Ал. 2. Качването и слизането при почистване на прозорците се извършва внимателно, като се използват изправни маси и стълби.

Ал. 3. Почистването на паркета става през ваканциите, като се спазват правилата за работа с опасни химикали.

Ал. 4. По време на работа с опасни химикали прозорците задължително се отварят.

Ал. 5. След приключване на учебните занятия се проверява за забравени включени технически средства, осветление.

Ал. 6. При пожар, земетресение, авария, стихийно бедствие чистачката на етаж обезпечава отварянето на вратите и изходите за евакуация на учениците.

Ал. 7. Трудоустроените извършват само дейности, включени в длъжностните им характеристики.

Чл. 14. ОГНЯРЯТ Е ДЛЪЖЕН:

Ал. 1. Два пъти годишно да извършва профилактика на котлите.

Ал. 2. Да следи за изрядността на съоръженията.

Ал. 3. Да не допуска разлив на гориво.

Ал. 4. По време на работа на котлите да не напуска котелното помещение.

Ал. 5. Да не допуска в него външни лица.

Ал. 6. Преди началото на учебни занятия по време на отоплителния сезон проверява състоянието на радиаторите, а при констатирани нередности незабавно уведомява директора.

Чл. 15. РАБОТНИК ПОДДРЪЖКА И РЕМОНТ НА СГРАДИ:

Ал. 1. Обезопасява спортните съоръжения.

Ал. 2. Извършва ремонт на врати, шкафове, бюра, маси, чинове, за да се осигурят безопасни условия на обучение и труд.

Ал. 3. Извършва само дейности, включени в длъжностната му характеристика.

Ал. 4. Не работи с машини и съоръжения, които са неизправни.

ГЛАВА ТРЕТА

УСЛОВИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА УЧЕБНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

Чл. 16. Учебните занимания се провеждат в класни стаи и кабинети, отговарящи на санитарно-хигиенните изисквания.

Чл. 17. Забранява се на учителите да увеличават продължителността на учебния час за сметка на междучасията на учениците.

Чл. 18. През голямото междучасие учениците задължително напускат учебното помещение под ръководството на учителя.

Чл. 19. Забранява се влизането на учениците в сградата и във физкултурния салон без преподавател.

Чл. 20. Всички учебно-технически средства се изключват, съобразно изискванията за безопасност и хигиена на труда.

Чл. 21. Класните стаи и кабинети се почистват два пъти на ден – след първата и втората смяна, коридорите – три пъти дневно.

Чл. 22. Учебните помещения се проветряват всяко междучасие.

Чл. 23. В класните стаи се поддържат температури – 18-20 градуса, като не се допускат температурни колебания в денонощие повече от 5-6 градуса.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРАВИЛА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ ПО ФИЗИКА И АСТРОНОМИЯ, ХИМИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, БИОЛОГИЯ И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ И В ЧАСОВЕТЕ ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ, В КОМПЮТЪРНИЯ КАБИНЕТ

Чл. 24. Опасните отровни и вредни вещества се съхраняват в хранилищата по физика, химия и биология в метални шкафове.

Чл. 25. Учителите специалисти разработват конкретни правила за безопасност и провеждат инструктаж:

- начален;
- периодичен;
- извънреден.

Отразяват това в Книгата за инструктажа.

Чл. 26. За безопасно протичане на занятията отговорност носи учителят-специалист.

ГЛАВА ПЕТА

ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

Чл. 27. Комисията по ППО и защита при бедствия разработва противопожарни правила и план за евакуация при пожари и бедствия, а директорът издава Заповед за спазването им.

ГЛАВА ШЕСТА

ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл. 28. При злополука медицинското лице в училище оказва долекарска помощ.

Чл. 29. Трудови злополуки са всички травматични увреждания, станали във време или във връзка и по повод обучението, както и всяко увреждане на здравословното състояние, настъпило в резултат

на работата при ненормални условия, ако са довели до временна нетрудоспособност, инвалидност или смърт на ученика.

Чл. 30. За трудови се считат и злополуките, станали по време на каквато и да е работа, извършвана от ученика по нареждане на учител или със знанието на ръководството.

Чл. 31. Към трудови злополучки се приравняват и злополуките, станали:

Ал. 1. При отиване или връщане от училище.

Ал. 2. При участие в организирани физкултурни занимания – тренировка, състезание.

Ал. 3. При спасяване на човешки живот.

Ал. 4. При участие в спасителни мероприятия, наложени от природни бедствия, пожари и други подобни.

Чл. 32. Директорът попълва ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ТРУДОВА ЗЛОПОЛУКА в срок 3 дни, след като е станала и я вписва в книгата за регистриране на актовете за трудовите злополучки.

Чл. 33. Екземпляр от декларацията за трудова злополука де се изпраща в Инспекцията по труда, в Районната прокуратура, на близките на пострадалия, в Окръжното управление на статистиката, в архива на училището.

ГЛАВА СЕДМА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ

Чл. 34. Да се ползват правилата, предназначени за обучение на учители и служители за оказване на първа долекарска помощ при необходимост, утвърдени от Министъра на здравеопазването и Министъра на труда и социалните грижи.

Чл. 35. Спазването на Правилника за оказване на първа помощ (утвърдени на основание член 276 ал./1/ и ал. /2/ от КП и влезли в сила от 01.01.1995 г.) е задължително.

Чл. 36. При изпадането на ученик в гърч да се запази спокойствие, да се постави детето далеч от остри и горещи предмети, да се разхлабят пристягащите дрехи, да се постави тялото в странично положение и да се повика веднага медицинското лице, обслужващо училището. Да не се правят опити за ограничаване на гърчовите движения и свестяване (пръскане с вода и изкуствено дишане, които влошават състоянието на детето), да се изнесе на свеж въздух пострадалият и да не са дават течности и вода през устата.

Чл. 37. При настъпване на алергичен шок на мястото на инфектиране да се постави турникет.

Чл. 38. При колапс да се напляска лицето и да се напръска с вода, да се дадат тонизиращи напитки или вода.

Чл. 39. При травматизъм да се направи компресивна превръзка, при счупване на крайник или открита фрактура да не се предприема нищо.

Чл. 40. При внезапно падане пострадалият се оставя на мястото на произшествието до идването на медицински специалист, като се отстраняват наблюдателите и се оставят само двама преки свидетели на произшествието.

Чл. 41. При повръщане да не се дават вода и течности през устата.

Чл. 42. При удар от електрически ток да се освободи пострадалият от проводника при сигурни предпазни мерки – с дървен предмет. Пострадалият да се постави на пода с обърната настрани глава без възглавница и да се започне външен сърдечен масаж, след което вдишване уста в уста или уста в нос. Да се повика специализирана реанимационна линейка.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Контролът по изпълнение на Правилника се възлага на Комисията по безопасност на движението, охрана на труда и защита при природни бедствия и аварии към Педагогическия съвет на училището. Комисията има право да предлага дисциплинарно наказание на учениците пред Директора за неспазени правила по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

§ 2. Виновниците за нарушенията на изискванията на Правилника и невзелите мерки за неговото изпълнение се привличат към административна и съдебна отговорност, съгласно действащите разпоредби и закони.